

Phẩm 6: PHẨM XÚC CỦA PHẦN ĐẦU MỐI

Người ngu bị vô minh che lấp, hòa hợp với phiền não ái. Do pháp này, nên nhóm hợp thành thân. Danh sắc kia duyên hai pháp sinh xúc. Nay sẽ tập hợp môn chánh của xúc giả.

Xúc thân, xúc tâm, cho đến mười tám xúc, gọi là pháp xúc.

Hỏi: Thế nào là xúc thân?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với thân thức, gọi là xúc thân.

Hỏi: Thế nào là xúc tâm?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với ý thức, gọi là xúc tâm.

Lại nữa, nếu thân năm thức tương ứng với nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân thức, gọi là xúc thân, nếu tương ứng với tâm, ý, thức, gọi là xúc tâm.

Sao gọi là xúc danh?

Đáp: Nếu xúc của tâm xúc, gọi là xúc danh.

Hỏi: Thế nào là xúc đối?

Đáp: Nếu xúc của xúc thân, gọi là xúc đối.

Hỏi: Thế nào là xúc ái?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với dục nhiễm, gọi là xúc ái.

Hỏi: Thế nào là xúc giận dữ?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với não, gọi là xúc giận dữ.

Hỏi: Thế nào là xúc minh?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với trí Thánh, gọi là xúc minh.

Xúc vô minh là thế nào?

Đáp: Nếu xúc bất thiện, không tương ứng với trí, gọi là xúc vô minh.

Hỏi: Thế nào là xúc của phần minh?

Đáp: Nếu xúc của phần minh, thì sinh minh, có thể khiến cho rộng lớn, gọi là xúc của phần minh.

Xúc của phần vô minh là thế nào?

Đáp: Nếu xúc của phần vô minh, thì sẽ sinh vô minh, có thể làm cho rộng lớn, gọi là xúc của phần vô minh.

Lại nữa, nếu xúc tương ứng với Thánh nhãn, gọi là xúc của phần minh. Nếu xúc không phải Thánh thì tương ứng với phiền não, gọi là xúc phần vô minh.

Lại nữa, nếu xúc Thánh được quả trí, gọi là xúc của phần minh. Nếu xúc chẳng phải Thánh, hoặc thiện, vô ký, thì gọi là xúc của phần vô minh.

Hỏi: Thế nào là xúc Thánh?

Đáp: Nếu xúc vô lậu thì gọi là xúc Thánh.

Không phải xúc Thánh là sao?

Đáp: Nếu xúc hữu lậu thì gọi là không phải xúc Thánh.

Hỏi: Thế nào là xúc hữu lậu?

Đáp: Nếu xúc có nhiễm, gọi là xúc hữu lậu.

Hỏi: Thế nào là xúc vô lậu?

Đáp: Nếu xúc không có nhiễm, gọi là xúc vô lậu.

Hỏi: Thế nào là xúc có nhiễm?

Đáp: Nếu xúc có mong cầu, gọi là xúc có nhiễm.

Xúc không có nhiễm là sao?

Đáp: Nếu xúc không có mong cầu, gọi là xúc không có nhiễm.

Hỏi: Thế nào là xúc có mong cầu?

Đáp: Nếu xúc sẽ nhận lấy, gọi là xúc có mong cầu.

Hỏi: Thế nào là xúc không có mong cầu?

Đáp: Nếu xúc không phải sẽ nhận lấy, gọi là xúc không có mong cầu.

Hỏi: Thế nào là xúc sẽ nhận lấy?

Đáp: Nếu xúc có nhận lấy, gọi là xúc sẽ nhận lấy.

Hỏi: Thế nào là xúc không phải sẽ nhận lấy?

Đáp: Nếu xúc không có nhận lấy, gọi là xúc không phải sẽ nhận lấy.

Hỏi: Thế nào là xúc có nhận lấy?

Đáp: Nếu xúc có vượt hơn, gọi là xúc có nhận lấy.

Hỏi: Thế nào là xúc không có nhận lấy?

Đáp: Nếu xúc không có vượt hơn, gọi là xúc không có nhận lấy.

Hỏi: Thế nào là xúc có vượt hơn?

Đáp: Nếu xúc có nhận lấy thì gọi là xúc có vượt hơn.

Hỏi: Thế nào là xúc không có vượt hơn?

Đáp: Nếu xúc không có nhận lấy, gọi là xúc không có vượt hơn.

Lại nữa, nếu xúc này có xúc khác tốt đẹp hơn, gọi là xúc có vượt hơn. Nếu xúc này không có xúc nào khác tốt đẹp hơn, gọi là xúc không có vượt hơn.

Lại nữa, nếu xúc mà Như lai sinh ra, đối với tất cả pháp không trở ngại thấy biết, cho đến tự tại thành tựu. Ngoại trừ xúc này, nếu xúc khác, gọi là xúc có vượt hơn, nếu xúc mà trên đã loại trừ, gọi là xúc không có vượt hơn.

Hỏi: Thế nào là xúc thọ?

Đáp: Nếu xúc nội thì gọi là xúc thọ.

Hỏi: Thế nào là không phải xúc thọ?

Đáp: Nếu xúc ngoại, gọi là không phải xúc thọ.

Hỏi: Thế nào là xúc nội?

Đáp: Nếu xúc thọ, gọi là xúc nội.

Xúc ngoại là thế nào?

Đáp: Nếu xúc chẳng phải thọ, gọi là xúc ngoại.

Hỏi: Thế nào là xúc có báo?

Đáp: Nếu xúc là pháp báo, gọi là xúc có báo.

Hỏi: Thế nào là xúc không có báo?

Đáp: Nếu báo xúc, hoặc không phải báo, chẳng phải pháp báo, gọi là xúc không có báo.

Hỏi: Thế nào là xúc chung của phàm phu?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh đắc của phàm phu, thì phàm phu cũng sinh đắc, đó gọi là xúc chung của phàm phu.

Xúc không chung của phàm phu là sao?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh đắc của phàm phu, thì phàm phu không thể sinh đắc, gọi là xúc không chung của phàm phu.

Không phải xúc chung của phàm phu là thế nào?

Đáp: Nếu xúc là sinh đắc của phàm phu, không phải phàm phu cũng sinh đắc, gọi là không phải xúc chung của phàm phu.

Hỏi: Thế nào là không phải xúc không chung của phàm phu?

Đáp: Nếu xúc, sinh đắc của phàm phu, không phải phàm phu không sinh, không đắc gọi là không phải xúc không chung của phàm phu.

Hỏi: Thế nào là xúc chung của Thanh văn?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh đắc của Thanh văn, Thanh văn cũng sinh đắc, gọi là xúc chung của Thanh văn.

Hỏi: Thế nào là xúc không chung của Thanh văn?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh đắc của Thanh văn, Thanh văn sẽ không sinh, không đắc, gọi là xúc không chung của Thanh văn.

Hỏi: Thế nào là không phải xúc chung của Thanh văn?

Đáp: Nếu xúc sinh đắc của Thanh văn, không phải Thanh văn cũng sinh đắc, gọi là không phải xúc chung của Thanh văn.

Hỏi: Thế nào là không phải xúc không chung của Thanh văn?

Đáp: Nếu xúc là sinh đắc của Thanh văn, không phải Thanh văn không sinh, không đắc, gọi là không phải xúc không chung của Thanh văn.

Hỏi: Thế nào là xúc như ánh chớp?

Đáp: Nếu một ít xúc dừng lại một ít, dừng lại một ít thời gian, một

ít như ánh chớp, dừng lại một ít, dừng lại một ít thời gian. Xúc cũng như thế, gọi là xúc như ánh chớp.

Hỏi: Thế nào là xúc như kim cương?

Đáp: Nếu xúc dừng lại vô lượng, dừng lại trong thời gian vô lượng, như kim cương trụ vô lượng, trụ vô lượng thời gian. Xúc cũng như thế, gọi là xúc như kim cương.

Lại nữa, nếu xúc sinh rồi, dứt trừ phần ít phiền não, như tia điện lóe ra một ít lửa sáng từ trong đám mây, bóng tối tan biến nhanh chóng. Xúc cũng như thế, gọi là xúc như ánh chớp.

Nếu sự cảm xúc nảy sinh rồi, dứt trừ tất cả phiền não không sót. Phiền não hoặc thô hay vi tế, đều dứt diệt, như mũi kim cương khoan ngọc, đá, sẽ phá vỡ, đều được tự tại. Xúc cũng như thế, gọi là xúc như kim cương.

Lại nữa, nếu xúc sinh rồi, được quả Tu-đà-hoàn, cho đến quả A-na-hàm, gọi là xúc như ánh chớp. Nếu xúc sinh rồi, được quả A-la-hán, gọi là xúc như kim cương.

Lại nữa, nếu xúc sinh rồi, được quả Tu-đà-hoàn cho đến quả A-na-hàm, được Thanh văn, Bích-chi Phật, quả A-la-hán, gọi là xúc như ánh chớp.

Nếu xúc sinh rồi, hoặc xúc do Như lai sinh ra, sẽ thấy biết không có trở ngại đối với tất cả pháp, cho đến tự tại thành tựu, gọi là xúc như kim cương.

Hỏi: Thế nào là không nhất định được xúc?

Đáp: Nếu xúc được không nhất định được, khó được, khó gìn giữ, gọi là xúc không nhất định được.

Hỏi: Thế nào là xúc nhất định được?

Đáp: Nếu xúc được quyết định được, không khó được, dễ gìn giữ, gọi là xúc nhất định được.

Hỏi: Thế nào là xúc hành khó gìn giữ?

Đáp: Nếu xúc được không nhất định được, khó được, khó gìn giữ, không do sức tôn tự tại, không như điều mong muốn, không theo điều mong muốn, không được hết điều muốn, có hành vi khó sinh, khó được, như chèo thuyền nước ngược khó đi. Xúc cũng như thế, gọi là xúc có hành khó gìn giữ.

Hỏi: Thế nào là xúc không có hành, dễ gìn giữ?

Đáp: Nếu xúc được quyết định, được, không khó được, dễ được, cho đến như thuyền thuận nước dễ đi. Xúc cũng như thế, gọi là xúc không có hành, dễ gìn giữ.

Hỏi: Thế nào là xúc tu một phần?

Đáp: Nếu xúc sinh rồi, tưởng có ánh sáng, nhưng chưa thấy sắc. Nếu thấy sắc, không tưởng có ánh sáng, gọi là xúc tu một phần.

Hỏi: Thế nào là xúc tu hai phần?

Đáp: Nếu xúc sinh rồi, tưởng có ánh sáng cũng thấy sắc, gọi là xúc tu hai phần.

Lại nữa, nếu xúc sinh rồi, sinh trí, nhưng không dứt phiền não, nếu dứt phiền não, mà không sinh trí, gọi là xúc tu một phần. Nếu xúc sinh rồi, trí sinh, có thể dứt phiền não, gọi là xúc tu của hai phần. Lại nữa, nếu xúc sinh rồi, tận trí sinh, không phải trí vô sinh, gọi là xúc tu một phần. Nếu xúc sinh rồi, tận trí, sinh và vô sinh trí, gọi là xúc tu hai phần.

Hỏi: Thế nào là xúc có dục?

Đáp: Nếu xúc có dục, người tương ứng với dục nhiễm, gọi là xúc có dục.

Xúc không có dục là gì?

Đáp: Nếu xúc lìa dục, con người không phải tương ứng với dục nhiễm thì gọi là xúc không có dục.

Hỏi: Thế nào là xúc giận dữ?

Đáp: Nếu xúc có giận dữ, con người tương ứng với sự giận dữ, gọi là xúc giận dữ.

Hỏi: Thế nào là xúc không giận dữ?

Đáp: Nếu xúc lìa giận dữ, con người không tương ứng với giận dữ, gọi là xúc không giận dữ.

Hỏi: Thế nào là xúc có si?

Đáp: Nếu xúc có si, người tương ứng với si, gọi là xúc có si.

Hỏi: Thế nào là xúc không có si?

Đáp: Nếu xúc lìa si, con người không tương ứng với si, gọi là xúc không có si.

Hỏi: Thế nào là xúc một?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với thù miên, thì sẽ không chung với nội, tương ứng với niệm diệt, huệ chưa thành tựu, không thể phân biệt pháp thiện, gọi là xúc một.

Hỏi: Thế nào là xúc lìa tan?

Đáp: Nếu xúc, tưởng, dục nhiễm, dục nhiễm chung, nhiều dục, thấy tịnh tương ứng với dục nhiễm, nhiễm chấp mắc kia trong năm dục bên ngoài, gọi là xúc lìa tan.

Hỏi: Thế nào là xúc ít?

Đáp: Nếu xúc không nhất định, gọi là xúc ít.

Xúc nhiều là sao?

Đáp: Nếu xúc nhất định, gọi là xúc nhiều.

Hỏi: Thế nào là xúc bất định?

Đáp: Nếu xúc bất định, thì người không tương ứng với định, gọi là xúc không nhất định.

Hỏi: Thế nào là xúc định?

Đáp: Nếu xúc định, người tương ứng với định, gọi là xúc định.

Hỏi: Thế nào là xúc không giải thoát?

Đáp: Nếu xúc không giải thoát, người không tương ứng với giải thoát, gọi là xúc không giải thoát.

Hỏi: Thế nào là xúc giải thoát?

Đáp: Nếu xúc giải thoát, thì người sẽ tương ứng với giải thoát, gọi là xúc giải thoát.

Hỏi: Thế nào là xúc có hơn?

Đáp: Nếu xúc có hơn thì người có tương ứng với pháp hơn

Hỏi: Thế nào là xúc không có vượt hơn?

Đáp: Nếu xúc không có vượt hơn, thì người không tương ứng với pháp hơn, gọi là xúc không có hơn.

Hỏi: Thế nào là xúc có giác?

Đáp: Nếu xúc có tương ứng với giác, cùng sinh, cùng trụ, cùng diệt với giác, gọi là xúc có giác.

Xúc không có giác là thế nào?

Đáp: Nếu xúc không tương ứng với giác, không sinh chung với giác, không trụ không chung, không diệt không chung, thì gọi là xúc không có giác.

Hỏi: Thế nào là xúc có quán?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với quán, quán sinh chung, trụ chung, diệt chung, gọi là xúc có quán.

Xúc không có quán là sao?

Đáp: Nếu xúc không tương ứng với quán, không sinh chung với quán, quán trụ không chung, diệt không chung, gọi là xúc không có quán.

Hỏi: Thế nào là xúc có hỷ?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với hỷ, sinh chung với hỷ, trụ, diệt chung thì gọi là xúc có hỷ.

Xúc không có hỷ là thế nào?

Đáp: Nếu xúc không phải tương ứng với hỷ, không chung với hỷ

sinh, không chung với hỷ trụ, không chung diệt, gọi là xúc không có hỷ.

Hỏi: Thế nào là xúc vị chung?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với lạc thọ, gọi là xúc chung.

Xúc xả chung là sao?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với bất khổ bất lạc thọ, gọi là xúc xả chung.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với nhãn?

Đáp: Nếu xúc nhãn sinh chung, trụ chung, diệt chung, gọi là xúc tương ứng nhãn.

Hỏi: Thế nào là xúc không phải tương ứng với nhãn?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh, trụ, diệt chung với nhãn, gọi là xúc không phải tương ứng với nhãn.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với trí?

Đáp: Nếu xúc chung với trí sinh, trụ, diệt chung, gọi là xúc tương ứng với trí.

Hỏi: Thế nào là xúc không phải tương ứng với trí?

Đáp: Nếu xúc không phải sinh, trụ, diệt chung với trí, gọi là xúc không phải tương ứng với trí.

Hỏi: Thế nào là xúc của nhãn đầu tiên?

Đáp: Nếu xúc Thánh vô lậu mà người Kiên tín, Kiên pháp đã tu, gọi là xúc của nhãn đầu tiên.

Xúc của trí ban đầu là sao?

Đáp: Nếu xúc Thánh vô lậu mà người kiến đạo đã tu, gọi là xúc của trí ban đầu.

Hỏi: Thế nào là xúc của dục sau cùng?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với thức sau cùng, gọi là xúc của dục sau cùng.

Hỏi: Thế nào là xúc mới sinh?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với thức đầu tiên, gọi là xúc mới sinh.

Hỏi: Thế nào là xúc thiện?

Đáp: Nếu xúc tu, gọi là xúc thiện.

Hỏi: Thế nào là xúc bất thiện?

Đáp: Nếu xúc dứt, gọi là xúc bất thiện.

Xúc vô ký là thế nào?

Đáp: Nếu xúc thọ, hoặc không phải báo, chẳng phải pháp báo, gọi là xúc vô ký.

Hỏi: Thế nào là xúc học?

Đáp: Nếu xúc Thánh không phải Vô học, gọi là xúc học.
Xúc Vô học là sao?

Đáp: Nếu xúc Thánh không phải học, gọi là xúc Vô học.

Hỏi: Thế nào là xúc phi học, phi Vô học?

Đáp: Nếu xúc chẳng phải Thánh, gọi là xúc phi học, phi Vô học.

Hỏi: Thế nào là xúc báo?

Đáp: Nếu xúc thọ nhận báo thiện, gọi là xúc báo.

Xúc của pháp báo là sao?

Đáp: Nếu xúc có báo, gọi là xúc của pháp báo?

Hỏi: Thế nào là xúc chẳng phải báo, chẳng phải pháp báo?

Đáp: Nếu xúc vô ký, không thuộc về phần ngã, gọi là xúc chẳng phải báo, chẳng phải pháp báo.

Hỏi: Thế nào là xúc của kiến đoạn?

Đáp: Nếu xúc bất thiện, không phải tư duy đoạn, gọi là xúc của kiến đoạn.

Hỏi: Thế nào là xúc của tư duy đoạn?

Đáp: Nếu xúc bất thiện, không phải kiến đoạn, gọi là xúc của tư duy đoạn.

Thế nào là xúc không phải kiến đoạn, không phải tư duy đoạn?

Đáp: Nếu xúc thiện, vô ký thì gọi là xúc không phải kiến đoạn, không phải tư duy đoạn.

Hỏi: Thế nào là xúc, nhân của kiến đoạn?

Đáp: Nếu xúc kiến đoạn, hoặc pháp báo của kiến đoạn, gọi là xúc, nhân của kiến đoạn.

Hỏi: Thế nào là xúc, nhân của tư duy đoạn?

Đáp: Nếu xúc tư duy đoạn, hoặc pháp báo của tư duy đoạn, gọi là xúc, nhân của tư duy đoạn.

Hỏi: Thế nào là xúc chẳng phải nhân của kiến đoạn chẳng phải nhân của tư duy dứt?

Đáp: Nếu xúc thiện, hoặc pháp báo thiện, hoặc chẳng phải báo, chẳng phải pháp báo, gọi là xúc chẳng phải nhân của kiến đoạn, chẳng phải nhân của tư duy đoạn.

Hỏi: Thế nào là xúc mềm mại?

Đáp: Nếu xúc bất thiện, gọi là xúc mềm mại.

Hỏi: Thế nào là xúc vừa chừng?

Đáp: Nếu xúc vô ký, gọi là xúc vừa chừng.

Xúc bậc thượng là thế nào?

Đáp: Nếu xúc thiện, gọi là xúc bậc thượng.

Lại nữa, nếu xúc bất thiện, hoặc vô ký, gọi là xúc mềm mại. Nếu xúc không phải thiện của bậc Thánh, gọi là xúc vừa chừng. Nếu xúc vô lậu của bậc Thánh thì gọi là xúc bậc thượng.

Hỏi: Thế nào là xúc thô?

Đáp: Nếu xúc thuộc cõi Dục, thì gọi là xúc thô.

Xúc tế là sao?

Đáp: Nếu xúc thuộc cõi Sắc, hoặc không thuộc, gọi là xúc tế.

Hỏi: Thế nào là xúc vi?

Đáp: Nếu xúc thuộc cõi Vô sắc, gọi là xúc vi.

Lại nữa, thuộc cõi Sắc, gọi là xúc thô. Nếu thuộc về Không xứ, thuộc về Thức xứ, thuộc về Bất dụng xứ, hoặc không thuộc thì gọi là xúc tế. Nếu thuộc về Phi tưởng Phi phi tưởng xứ, gọi là xúc vi.

Lại nữa, nếu xúc thuộc cõi Dục, thuộc cõi Sắc, thuộc Không xứ, thuộc Thức xứ, thuộc bất dụng xứ, gọi là xúc thô. Nếu xúc không thuộc, gọi là xúc tế. Nếu xúc thuộc Phi tưởng Phi phi tưởng xứ, gọi là xúc vi.

Hỏi: Thế nào là xúc lạc thọ?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với lạc thọ, gọi là xúc lạc thọ.

Hỏi: Thế nào là xúc khổ thọ?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với khổ thọ, gọi là xúc khổ thọ.

Hỏi: Thế nào là xúc bất khổ bất lạc thọ?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với bất khổ bất lạc thọ, gọi là xúc bất khổ bất lạc thọ.

Lại nữa, nếu xúc thọ báo vui, gọi là xúc lạc thọ.

Nếu xúc thọ báo khổ, gọi là xúc khổ thọ. Nếu xúc thọ báo không khổ, không vui, gọi là xúc bất khổ bất lạc thọ.

Lại nữa, trừ xúc bất khổ bất lạc thọ, nếu xúc khác là thiện, có báo, gọi là xúc lạc thọ. Nếu xúc bất thiện gọi là khổ thọ, Trừ xúc lạc thọ nếu xúc khác là Thiện có báo gọi là xúc, bất khổ thọ bất lạc.

Lại nữa, nếu xúc thiện có báo, gọi là xúc lạc thọ, nếu xúc bất thiện thì gọi là xúc khổ thọ, trừ xúc lạc thọ, khổ thọ, nếu là xúc khác, gọi là xúc không phải khổ, không phải lạc thọ.

Hỏi: Thế nào là xúc xứ hỷ?

Đáp: Nếu xúc mới khởi rồi, sinh hỷ, gọi là xúc xứ hỷ.

Hỏi: Thế nào là xúc xứ ưu?

Đáp: Nếu xúc mới khởi rồi, sinh ưu, gọi là xúc xứ ưu.

Thế nào xúc xứ xả?

Đáp: Nếu xúc mới khởi rồi, sinh xả, gọi là xúc xứ xả.

Lại nữa, trừ xúc chỗ xả, nếu xúc khác là thiện, có báo, gọi là xúc

chỗ hỷ, hoặc xúc bất thiện, gọi là xúc của chỗ ưu, t xúc của chỗ hỷ, nếu xúc khác thiện, có báo, gọi là xúc của chỗ xả.

Lại nữa, nếu xúc thiện có báo, gọi là xúc của chỗ hỷ, nếu xúc bất thiện, gọi là xúc chỗ ưu. Trừ xúc chỗ hỷ, xúc chỗ ưu, nếu xúc khác, gọi là xúc không phải chỗ hỷ, không phải chỗ ưu.

Hỏi: Thế nào là xúc giác, có quán?

Đáp: Nếu xúc giác, có quán, tương ứng với định, gọi là xúc có giác, có quán.

Hỏi: Thế nào là xúc không có giác, có quán?

Đáp: Nếu xúc không giác, có quán, tương ứng với định, gọi là xúc không giác, có quán.

Hỏi: Thế nào là xúc không giác, không quán?

Đáp: Nếu xúc không có giác, không có quán, tương ứng với định, gọi là xúc không có giác, không có quán.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với không?

Đáp: Nếu xúc sinh, trụ, diệt chung với định không, gọi là xúc tương ứng với không.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với Vô tướng?

Đáp: Nếu xúc sinh chung, trụ, diệt chung với định vô tướng, gọi là xúc tương ứng với vô tướng.

Xúc tương ứng với vô nguyện là gì?

Đáp: Nếu xúc sinh, trụ chung, diệt chung với định Vô nguyện, gọi là xúc tương ứng với vô nguyện.

Hỏi: Thế nào là xúc của hiện báo?

Đáp: Nếu xúc tức sinh thì thuộc về phần ngã, nếu xúc đã khởi tạo tác, thành tựu, tức sinh, thì thọ báo thuộc về phần ngã, gọi là xúc hiện báo.

Hỏi: Thế nào là xúc của sinh báo?

Đáp: Nếu xúc sinh thuộc về phần ngã, nếu xúc đã khởi tạo tác, thành tựu không gián dứt sinh thọ báo, thì gọi là xúc sinh báo.

Xúc hậu báo là thế nào?

Đáp: Nếu xúc sinh thuộc về phần ngã, nếu xúc đã khởi tạo tác, thành tựu thọ báo của sinh lần thứ ba, thứ tư, hoặc hơn, gọi là xúc hậu báo.

Hỏi: Thế nào là xúc cho vui?

Đáp: Nếu quả vui của xúc, gọi là xúc cho vui.

Hỏi: Thế nào là xúc cho khổ?

Đáp: Nếu quả khổ của xúc, gọi là xúc cho khổ.

Hỏi: Thế nào là xúc không cho vui, không cho khổ?

Đáp: Dứt trừ xúc cho vui, cho khổ, nếu xúc khác, gọi là xúc không cho vui, không cho khổ.

Lại nữa, nếu xúc thiện, có báo, gọi là xúc không phải cho vui, nếu xúc bất thiện thì gọi là xúc cho khổ. Trừ xúc cho vui, cho khổ, nếu xúc khác, gọi là không phải cho vui, không phải cho khổ.

Hỏi: Thế nào là xúc của quả vui?

Đáp: Nếu báo vui của xúc, gọi là xúc của quả vui.

Xúc của quả khổ là thế nào?

Đáp: Nếu báo khổ của xúc, gọi là xúc của quả khổ.

Hỏi: Thế nào là không phải quả vui, không phải quả khổ?

Đáp: Xúc trừ quả vui, xúc của quả khổ, nếu xúc khác, gọi là xúc không phải quả vui, không phải quả khổ.

Lại nữa, nếu xúc thiện, có báo, gọi là xúc của quả vui, nếu xúc bất thiện có báo, gọi là xúc của quả khổ. Trừ xúc của quả vui, quả khổ, nếu xúc khác, gọi là xúc không phải quả vui, không phải quả khổ, báo vui của xúc, báo khổ của xúc, xúc chẳng phải báo vui, xúc chẳng phải báo khổ cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là xúc quá khứ?

Đáp: Nếu xúc sinh rồi diệt, gọi là xúc quá khứ.

Hỏi: Thế nào là xúc vị lai?

Đáp: Nếu xúc chưa sinh, chưa khởi, gọi là xúc vị lai.

Hỏi: Thế nào là xúc hiện tại?

Đáp: Nếu xúc sinh chưa diệt, gọi là xúc hiện tại.

Xúc của cảnh giới quá khứ là thế nào?

Đáp: Tư duy pháp quá khứ, nếu sinh xúc, gọi là xúc của cảnh giới quá khứ.

Hỏi: Thế nào là xúc của cảnh giới vị lai?

Đáp: Tư duy pháp vị lai, nếu sinh khởi xúc, gọi là xúc của cảnh giới vị lai.

Hỏi: Thế nào là xúc của cảnh giới hiện tại?

Đáp: Tư duy pháp hiện tại, nếu sinh xúc, gọi là xúc của cảnh giới hiện tại.

Hỏi: Thế nào là xúc của cảnh giới không phải quá khứ, không phải vị lai, không phải hiện tại?

Đáp: Tư duy pháp không phải quá khứ, không phải vị lai, không phải hiện tại, nếu sinh khởi xúc, gọi là xúc của cảnh giới không phải quá khứ, vị lai, hiện tại.

Hỏi: Thế nào là xúc thuộc về cõi Dục?

Đáp: Nếu xúc dục lậu, hữu lậu, gọi là xúc thuộc về cõi Dục.

Hỏi: Thế nào là xúc thuộc về cõi Sắc?

Đáp: Nếu xúc sắc lậu, hữu lậu, gọi là xúc thuộc về cõi Sắc.

Hỏi: Thế nào là xúc thuộc về cõi Vô sắc?

Đáp: Nếu xúc vô sắc lậu, hữu lậu, gọi là xúc thuộc về cõi Vô sắc.

Hỏi: Thế nào là xúc không lệ thuộc?

Đáp: Nếu xúc Thánh vô lậu, gọi là xúc không lệ thuộc.

Hỏi: Thế nào là xúc của lòng từ chung?

Đáp: Nếu xúc từ, tâm giải cùng sinh, cùng trụ, cùng diệt, thì gọi

là xúc của từ chung. Xúc của bi chung, xúc của hỷ chung, xúc của xả chung cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với lạc căn?

Đáp: Lạc căn sinh, trụ, diệt chung, gọi là xúc tương ứng với lạc căn. Xúc tương ứng với khổ căn, hỷ căn, ưu căn, xả căn cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là xúc nhãn?

Đáp: Nếu xúc tương ứng với nhãn thức, gọi là xúc nhãn. Nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý cũng như thế.

Lại nữa, duyên sắc, sinh nhãn thức, ba pháp hòa hợp sinh xúc, gọi là xúc nhãn. Nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với nhãn thức giới?

Đáp: Nếu xúc sinh, trụ, diệt chung với nhãn thức giới, gọi là xúc tương ứng với nhãn thức giới. Giới nhĩ, tỷ, thiệt, thân thức cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là xúc tương ứng với giới ý?

Đáp: Nếu xúc sinh, trụ, diệt chung với ý thức, gọi là xúc tương ứng với giới ý, xúc tương ứng với giới ý thức cũng như thế.

Hỏi: Thế nào là mười tám xúc?

Đáp: Lạc thọ của xúc nhãn, khổ thọ của xúc nhãn, bất khổ bất lạc thọ của xúc nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý cũng như thế, gọi là mười tám xúc.
